

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
Филология факультеті
А.Байтұрсынұлы атындағы Қазақ тіл білімі кафедрасы

«Лингвopoэтика негіздері» пәні бойынша
қорытынды бақылау бағдарламасы
код OL 5206, OL 6307, ID 93548

«7M02313-Қазақ филологиясы» білім беру бағдарламасы
Магистратура

Курс – 1
Семестр – 1
Кредит саны – 5

Алматы 2024

1. ПӘННІҢ ТАҚЫРЫПТЫҚ БАҒДАРЛАМАСЫ

ПӘННІҢ АКАДЕМИЯЛЫҚ ПРЕЗЕНТАЦИЯСЫ		
Пәннің мақсаты	Оқытудан күтілетін нәтижелер (ОН) Пәнді оқыту нәтижесінде білім алушы кабілетті болады:	ОН қол жеткізу индикаторлары (ЖИ) (әрбір ОН-ге кемінде 2 индикатор)
<p>Лингвопоэтиканың филологиялық пән ретінде дамуын, көркемдік контексте тілдік бірліктердің атқаратын эстетикалық қызметі мен қасиетін, логикалық өлшемін зерделеу</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ когнитивтік (базалық білім) – <ul style="list-style-type: none"> - Қазақ әдеби тілінің ғылыми-теориялық мәселелерінің бүгінгі даму үрдісін түбегейлі талдай білуі үшін, сөз мағынасы мен мәнін, эстетикалық қолданысын, ерекшелігі мен тәсілдерін меңгеру. - Лингвопоэтика мен стилистиканы ажыратуы, көркем мәтіннің логикалық бірлігі, логикалық ұғымдардың ерекшелігін талдауы; - поэтикалық тіл және сөз, көркем шығармадағы сөздің ерекше қасиетке ие болуын, сөз арқылы берілетін мағына мен мәннің сипатын тану. ➤ функционалдық (әдістемелік, технологиялық білім) – әдістер, тәсілдер, техникалар, технологиялар; мониторинг жүргізу, тестілеу жүргізу, баға беру, жоспарлау (немесе ұйымдастыру), қайта карау, ұсыныстар жасау. ➤ жүйелік (өнімді) – оқу өнімі <ul style="list-style-type: none"> - Көркем шығарманың эстетикалық құндылығын, ішкі гармониялық құрылымды тану; 	<p>Лингвопоэтиканың базалық ұғымдарын игеру; Сөздің эстетикалық қолданысы мен мәнін саралау.</p> <p>Лингвопоэтика мен стилистиканың ерекшелігін тану; Көркем мәтіннің логикалық ұғымдарын меңгеру.</p> <p>Көркем шығармадағы сөз мәні мен поэтикалық қолданысты анықтай білу; Таңба-сөз арқылы берілетін мән мен мағынаны тану.</p>
Пререквизиттер	Қазақ тілінің синтаксисі, Қазақ тілі стилистикасы, Қазақ әдеби тілі	
Постреквизиттер	Элективті пәндер	
Оқу ресурстары	<p>Негізгі әдебиет:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Салқынбай А.Б. Абай сөзінің лингвопоэтикасы. - Алматы, 2024. <p>Қосымша әдебиет:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Потебня А.А. Теоретическая поэтика. -М., 1990. 2. Липгарт А.А. Основы лингвопоэтики. – КомКнига, 2007. – 275 с. 3. Оразалиева Э.Когнитивтік лингвистика:калыптасуы мен дамуы,-А,2007. 4. Акбердиева Б. Когнитивтік лингвистика,-А,2009. 5. Ислам А. Ұлттық мәдениет контексіндегі дүниенің тілдік суреті. (салыстырмалы-салғастырмалы лингво-мәдени сараптама): филол.ғыл.док. дисс. –Алматы, 2004. 6. Оразалиева Э.Когнитивтік лингвистика:калыптасуы мен дамуы,-А,2007. 	

Негізгі тақырыптар:

- Лингвопоэтика – филологиялық пән.
- Лингвопоэтиканың зерттелуі мен зерттеу әдістері.
- Лингвостилистика және лингвопоэтика. Функционалды стиль – тіл стилдері. Мәтін туралы ұғым. Мәтін категориялары. Мәтіндегі байланыс пен бүтіндік
- Мәтін туралы әртүрлі ғылыми көзқарастарға талдау. Мәтінге әдеби талдау мен тілдік талдаудың ерекшелігі.
- Лингвопоэтиканың басты ұғымдары.
- Лингвопоэтиканың басты ұғымдарына мәтін бойынша талдау.
- Лингвопоэтика және тіл теориясы.
- Мәтіндегі бүтіндік пен мақсаттылық.
- Мәтіндегі бүтіндік пен мақсаттылыққа нақты мәтін бойынша талдау жасау
- Абай өлеңі негізінде лингвопоэтикалық талдау.
- Көркем мәтіндегі образ. Бейнелі сөздердің типтері. Поэтикалық образ. Тіл мен сөйлеудің образды ашудағы ерекшелігі.
- Көркем мәтіндегі образдың ашылуындағы сөз қолданысы. Мәтіндік талдау.
- Мәтін мәнінің динамикасы
- Мәтінді поэтикалық талдау тәсілдері.
- Мәтінді поэтикалық талдау тәсілдерін жекелей талдау.
- Мәтін мәні: өздік мән мен өзек мән.
- Абай өлеңдері негізінде өзек мән мен өздік мәнді анықтау.
- Мәтіндегі мәндік құрылым.
- Мәтіннің қызметтік-мәндік үлгісі. Мәтіндегі ақпаратқа ғылыми талдау.
- Мәтін прагматизмі.
- Көркем мәтінге құрылымдық талдау.
- Поэтикалық шығарма мәніне құрылымдық талдау жасау.
- Көркем мәтін құрылымы. Лотман Ю.М. Структура художественного текста.
- Поэтикалық шығармадағы синтагманың қолданыс және мән.
- Привативті оппозициядағы қолданыстарды нақты деректер негізінде талдау
- Оқыған материалдың құрылымдық-логикалық сызбасын жасау.
- Мәтін семантикасы
- Семантика-құрылымдық деңгейдегі мәтін бірлігі
- Мәтіндегі иерархиялық құрылым.
- Мәтіндегі вербальды-семантикалық жүйе
- Мәтіндегі вербальды-семантикалық жүйеге нақты тілдік деректермен талдау жасау.

Пән бойынша қорытынды емтихан бағдарламасын филология ғылымдарының докторы, профессор Салқынбай Анар Бекмырзақызы құрастырды.

Пән бойынша қорытынды емтихан бағдарламасы «7М02313-Қазақ филологиясы» білім беру бағдарламасы негізінде әзірленді.

А. Байтұрсынұлы атындағы Қазақ тіл білімі кафедрасының отырысында қаралып ұсынылды.
Хаттама № 2. 11.11.2024 ж.

Кафедра меңгерушісі

А.Ж. Амиров

Пән: Лингвопоэтика негіздері
Форма: Стандартты ауызша оффлайн
Платформа: Univer АЖ

№	Критерий/ балл	Дескрипторлар			Қанағаттанарлықсыз 25-49% (8-14 балл) (0-7 балл)
		Өте жақсы 90-100% (27-30 балл)	Жақсы 70-89% (21-26 балл)	Қанағаттанарлық 50-69% (15-20 балл)	
1 сұрақ 40 балл	Кәсіби сәйкестілік және мұғалімнің кәсібилігі теориялары мен тұжырымдамаларын түсінуі	Мұғалімнің кәсіби сәйкестілігі мен кәсібилігі туралы теорияларды, тұжырымдамаларды терең түсіну. Негізгі дереккөздерге тиісті және орындай сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Кәсіби сәйкестілік және мұғалімнің кәсібилігі теориялары мен тұжырымдамаларын түсінуі. Негізгі дереккөздерге тиісті және орындай сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Мұғалімнің кәсіби сәйкестілігі мен кәсібилігі туралы теориялар мен тұжырымдамаларды түсінуі. Негізгі дереккөздерге тиісті және орындай сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Мұғалімнің кәсіби сәйкестілігі мен кәсібилігі туралы теорияларды, тұжырымдамаларды үстірт түсіну/ түсінбеушілік. Негізгі дереккөздерге тиісті және орындай сілтемелер (дәйексөздер) берілмейді.
2 сұрақ 30 балл	Кәсіби сәйкестілік және Қазақстан мұғалімдерінің кәсібилігі негізгі мәселелерін ұғынуы	Мұғалімнің кәсіби сәйкестілігі мен кәсібилігінің негізгі ұғымдарын Қазақстан мәнмәтімен жақсы байланыстырады. Аргументтерді эмпирикалық зерттеудің дәлелдерімен тамаша негіздеу (мысалы, сұхбат немесе статистикалық талдау негізінде).	Мұғалімнің кәсіби сәйкестілігі мен кәсібилігінің негізгі ұғымдарын Қазақстан мәнмәтімен жақсы байланыстырады. Аргументтерді эмпирикалық зерттеудің дәлелдерімен тамаша негіздеу (мысалы, сұхбат немесе статистикалық талдау негізінде).	Мұғалімдердің кәсіби сәйкестілігі мен кәсібилігі тұжырымдамаларының Қазақстан мәнмәтімен шектеулі байланысы. Эмпирикалық зерттеулердің дәлелдерін шектеулі қолдану.	Мұғалімнің кәсіби сәйкестілігі тұжырымдамаларының Қазақстан мәнмәтімен байланысы шамалы немесе жоқ. Эмпирикалық зерттеулерді аз немесе мүлдем қолданбайды.
№ 3 сұрақ 30 балл	Саясат ұсынысы немесе практикалық ұсынымдар / ұсыныстар	Қазақстанда мұғалімдердің кәсіби сәйкестілігі мен кәсібилігін арттыру бойынша сауатты саяси және/немесе практикалық ұсынымдар мен ұсыныстар ұсынады.	Қазақстанда мұғалімдердің кәсіби сәйкестілігі мен кәсібилігін арттыру бойынша кәсібір саяси және/немесе практикалық ұсынымдарды және ұсыныстарды ұсынады.	Шектеулі саясат және практикалық ұсынымдар. Ұсынымдар маңыздылау емес, мұқият талдауға негізделмеген және таяз.	Саясат пен практикалық ұсынымдар аз немесе мүлдем жоқ немесе өте төмен сападағы ұсынымдар.

Қорытынды бағаны есептеу формуласы:
Қорытынды баға (ҚБ) = (% 1 + % 2 + % 3 + % 4 + % 5 + % 6) / К, мұнда % - критерий бойынша тапсырманың орындалу деңгейі,
К - критерийлердің жалпы саны.

Қорытынды балды есептеу мысалы

№	Балл	«Өте жақсы»		«Жақсы»		«Қанағаттанарлық»		«Қанағаттанарлықсыз»	
		90-100 %	70-89 %	50-69 %	25-49 %	0-24 %			
Критерий									
1. Критерий 1	100								
2. Критерий 2			75						
3. Критерий 3				60					
4. Критерий 4							45		
5. Критерий 5	100								
6. Критерий 6							49		
Қорытынды %	200		75	60		94			200 + 75 + 60 + 94 = 429 429 / 6 критери = 71,5 Қорытынды балл в % = 72

Есептеу кезінде алынған пайызды негізге ала отырып, бағалауды бағалау шкаласымен салыстыра аламыз. 72 балл бағалау шкаласына сәйкес «Жақсы» санатына сәйкес келетін 70 балдан 89 балға дейінгі ауқымда болады. Осылайша, осы есептеу кезінде емтихан балдық-рейтингтік әріптік бағалау жүйесіне сәйкес 72 «Жақсы» балға бағаланатын болады. білім алушылардың оқу жетістіктерін оларды бағалау мен бағалаудың дәстүрлі шкаласына ауыстыра отырып есепке алу.

Деріскер

А.Б. Салкынбай